

**Համալիր իրավական հետազոտություններ մագիստրական կրթական ծրագրի
ընդունելության քննությունների հարցաշար
(դասընթացներ՝ պետության և իրավունքի տեսություն, Հայաստանի
պետության և իրավունքի պատմություն)**

1. Պետության և իրավունքի տեսությունը որպես գիտություն. հասկացությունը, առարկան, հիմնական հատկանիշները, գործառույթները
2. Պետության և իրավունքի տեսություն գիտության կապը պրակտիկայի հետ
3. Պետության առաջացման տեսությունների (աստվածաբանական, նահապետական, պայմանագրային, բռնության, մատերիալիստական) ընդհանուր բնութագիրը
4. Իրավունքի առաջացման պատճառները, իրավական նորմերի ձևավորման ուղիները, զարգացման պատմական փուլերը
5. Պետություն և պետական իշխանություն: Պետական իշխանության հատկանիշները, իրականացման ձևերը և եղանակները
6. Պետության հասկացությունը և հատկանիշները
7. Պետության էությունը և սոցիալական նշանակությունը, դրանց էվոլյուցիան
8. Պետության գործառույթ. հասկացությունը, դասակարգումը, իրականացման ձևերը և մեթոդները
9. Պետության ձև. հասկացությունը, տարրերը
10. Պետության կառավարման ձև հասկացությունը և դրա տեսակները
11. Կառավարման հանրապետական ձևի հասկացությունը և տեսակները
12. Կառավարման միապետական ձևի հասկացությունը և տեսակները
13. Պետաիրավական վարչաձև. հասկացությունը և տեսակները
14. Պետության կառուցակարգը (մեխանիզմը). հասկացությունը և կառուցվածքը
15. Պետական ապարատը. հասկացությունը, կազմակերպագործառույթային սկզբունքները
16. Պետության մարմինները. հասկացությունը, հատկանիշները, դասակարգումը
17. Քաղաքական համակարգ. հասկացությունը, կառուցվածքը, հիմնական սուբյեկտները
18. Պետությունը և եկեղեցին: Թեոկրատական, կրոնականացված աշխարհիկ պետություններ
19. Իրավունքի հասկացությունը և հատկանիշները: Օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ իմաստները:
20. Իրավունքի և օրենքի հարաբերակցությունը: Իրավական օրենք հասկացությունը
21. Իրավահասկացողության տիպերը. իրավաբանական և լեգիստական
22. Բնական իրավունքի հայեցակարգը
23. Իրավունքի պատմական հայեցակարգը
24. Իրավունքի մարքսիստական հայեցակարգը
25. Իրավունքի հոգեբանական հայեցակարգը
26. Իրավունքի սկզբունքները. հասկացությունը, նշանակությունը և դասակարգումը
27. Իրավունքի գործառույթները. հասկացությունը և դասակարգումը
28. Իրավական համակարգ. հասկացությունը, կառուցվածքը, արդի իրավական ընտանիքները
29. Պետության և իրավունքի հարաբերակցությունը և փոխկապվածությունը
30. Հասարակության և պետության հարաբերակցությունը
31. Իրավական պետություն. հասկացությունը և սկզբունքները
32. Սոցիալական պետություն
33. Իրավագիտակցություն. հասկացությունը, կառուցվածքը, տեսակները և մակարդակները
34. Իրավական մշակույթ (կուլտուրա). հասկացությունը և կառուցվածքը
35. Իրավական դաստիարակություն. հասկացությունը, ձևերը, մեթոդները

36. Իրավունքի նորմ. հասկացությունը և հատկանիշները, կառուցվածքը
37. Իրավունքի նորմի և նորմատիվ ակտի հոդվածի հարաբերակցությունը
38. Իրավունքի նորմի դիպոզիցիայի շարադրման եղանակները
39. Իրավունքի նորմի սանկցիայի շարադրման եղանակները
40. Իրավունքի ձև հասկացությունը և ձևերի դասակարգումը
41. Նորմատիվ ակտերի հասկացությունը և տեսակները
42. Օրենքներ. հասկացությունը, հատկանիշները, տեսակները
43. Ենթաօրենսդրական նորմատիվ ակտ. հասկացությունը, հատկանիշները, տեսակները
44. Նորմատիվ ակտի գործողությունը տարածության, ժամանակի մեջ, ըստ անձանց:
45. Օրենքի հետադարձ ուժը:
46. Իրավաստեղծագործություն. հասկացությունը, սկզբունքները, տեսակները
47. Նորմատիվ ակտերի համակարգումը. հասկացությունը և տեսակները
48. Իրավունքի համակարգ. հասկացությունը, կարգավորման առարկան, մեթոդը, տարրերը
49. Իրավունքի ճյուղ և ինստիտուտ. հասկացությունը և տեսակները
50. Հանրային և մասնավոր իրավունք, նյութական և վարույթային իրավունք: Իրավական վարույթներ
51. Իրավահարաբերություններ. հասկացությունը, հատկանիշները, ծագման նախադրյալները:
52. Իրավահարաբերությունների տարրերը. սուբյեկտ, օբյեկտ, բովանդակություն
53. Իրավահարաբերությունների տեսակները
54. Իրավահարաբերությունների մասնակիցների իրավասուբյեկտությունը
55. Սուբյեկտիվ իրավունքներ և իրավական պարտականություններ. հասկացությունը և կառուցվածքը
56. Իրավաբանական փաստերի հասկացությունը և դասակարգումը
57. Իրավունքի կենսագործումը (իրականացումը). հասկացությունը և տեսակները
58. Իրավունքի նորմերի կիրառման հասկացությունը և փուլերը, իրավակիրառման ակտեր
59. Իրավունքի բացեր հասկացությունը: Իրավունքի և օրենքի անալոզիա
60. Իրավաբանական կոլիզիաները և դրանց լուծման եղանակները
61. Իրավունքի նորմերի մեկնաբանում. հասկացությունը, տեսակները ըստ սուբյեկտների
62. Իրավունքի նորմերի մեկնաբանման եղանակները
63. Իրավունքի նորմերի մեկնաբանումը ըստ ծավալի. տառացի, տարածական, սահմանափակ
64. Իրավաչափ վարգագիծ. հասկացությունը և տեսակները
65. Իրավախախտում. հասկացությունը, հատկանիշները, տեսակները, իրավաբանական կազմը
66. Իրավական պատասխանատվություն. հասկացությունը, հատկանիշները, հիմքերը, գործառույթները
67. Իրավական պատասխանատվություն. տեսակները և սկզբունքները
68. Օրինականության հասկացությունը, սկզբունքները
69. Օրինականության երաշխիքները. հասկացությունը և տեսակները
70. Օրինականության, իրավակարգի, հասարակական կարգ հասկացությունները
71. Հայկական մարզի ստեղծումը: 1833թ. հունիսի 23-ի օրենքը:
72. 1836թ. մարտի 11-ի Եկեղեցիական «պոլոժենիե»-ն, քաղաքական-իրավական նշանակությունը
73. Արևմտահայ 1863 թ. Կանոնադրությունը:
74. Առաջին հանրապետության կազմավորումը և իրավական համակարգի հիմքերի ստեղծումը
75. Իրավունքի աղբյուրները և սահմանադրության հիմնահարցը Առաջին հանրապետությունում
76. Առաջին հանրապետության հռչակումը և կառավարումը մինչ 1-ին խորհրդարանի հիմնադրումը
77. Հայոց ազգային ներկայացուցչությունից անցումը բնակչության և քաղաքական ուժերի ներկայացուցչությանը
78. Առաջին հանրապետության դատական համակարգը
79. Հայաստանի խորհրդայնացումը, հին պետաիրավական կառույցի ջարդի քաղաքականությունը
80. Խորհրդային Հայաստանի 1922 թ. Սահմանադրության ընդհանուր բնութագիրը

81. Հայաստանի իրավական վիճակը ըստ 1926թ. Սահմանադրության
82. Խորհրդային Հայաստանի 1937 թ. Սահմանադրության ընդհանուր բնութագիրը
83. Հայաստանի իրավական վիճակը ԽՍՀՄ կազմում:
84. Իշխանության բարձրագույն մարմինները ըստ Հայաստանի 1937թ. Սահմանադրության
85. Խորհրդային երրորդ սերնդի սահմանադրությունների ընդունման իրավական նախադրյալները
86. ՀԽՍՀ 1978 թ. Սահմանադրության ընդհանուր բնութագիրը
87. Հայաստանի անկախության հռչակագիրը, դրա քաղաքական իրավական նշանակությունը,
88. Անկախության հռչակագիրը որպես զարգացման ռազմավարություն և իրավական բարեփոխումների ուղղությունները
89. Սահմանադրական կարգավորման խնդիրները 1990-1991 թթ.
90. Իրավական բարեփոխումների ընթացիկ օրենսդրական ձևը և դրա հիմնական ուղղությունները (1991 թ. - 1995 թ.)
91. Երրորդ հանրապետության Սահմանադրության նախագծի մշակման քաղաքական գործընթացը
92. ՀՀ 1995 թ. Սահմանադրության ընդհանուր բնութագիրը և առանձնահատկությունները
93. ՀՀ 2005թ. նոյեմբերի 28-ի հանրաքվեն և հիմնական օրենքում կատարված բարեփոխումները
94. ՀՀ 2015 թ. հանրաքվեն և հիմնական օրենքում կատարված բարեփոխումները

Հանձնարարվող հիմնական գրականություն

1. Ներսեսյանց Վ.Ս., Իրավունքի և պետության տեսություն: Երևան, 2001:
2. Ա.Գ. Վաղարշյան Պետության և իրավունքի տեսություն 1, Դասախոսություններ, Երևան, 2010, 2016:
3. Ա.Գ. Վաղարշյան Պետության և իրավունքի տեսություն 2, Դասախոսություններ, Երևան, 2011, 2017:
4. Խրոպանյուկ Վ.Ն. Պետության և իրավունքի տեսություն: Երևան, 1997:
5. Ղազինյան Գ.Ս., Վաղարշյան Ա.Գ., Հայոց իրավունքի պատմության հայեցակարգային հիմնահարցերը: Հին շրջանից մինչև մեր օրերը/ Գ. Ս. Ղազինյան, Ա. Գ. Վաղարշյան: ԵՊՀ.– Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2014.– 416 էջ:
6. Марченко М.Н., Теория государства и права: учебник, Москва: Проспект, Изд-во Московского университета, 2018.
7. Морозова Л.А., Теория государства и права: учебник, Москва: Норма, Инфра-М, 2017.
8. Радько Т.Н., Теория государства и права: учебник для бакалавров, Москва: Проспект, 2016.

Ամբիոնի վարիչ

Ա. Վաղարշյան

1.05.2020